

Στην ακόλουθη ενότητα παρέχονται πληροφορίες σχετικά με τα τακτικά δικαστήρια αστικών και ποινικών υποθέσεων στην Αυστρία.

Τακτικά δικαστήρια — Εισαγωγή

Τα τακτικά δικαστήρια είναι οργανωμένα σε τέσσερα επίπεδα. Επί του παρόντος (Μάρτιος 2023), επιφορτισμένα με την **εκδίκαση** υποθέσεων είναι τα ακόλουθα δικαστήρια:

113 τοπικά δικαστήρια (Bezirksgerichte)

20 περιφερειακά δικαστήρια (Landesgerichte)

4 ανώτερα περιφερειακά δικαστήρια (Oberlandesgerichte)

το Ανώτατο Δικαστήριο (Oberster Gerichtshof)

Από τις αρχές του 2013, ο αριθμός των τοπικών δικαστηρίων μειώθηκε σταδιακά από 141 σε 113 επί του παρόντος (στις 1 Μαρτίου 2023) με τη συγχώνευση και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τη σύσταση νέων τοπικών δικαστηρίων στην Άνω Αυστρία, την Κάτω Αυστρία, τη Στυρία, το Σάλτσμπουργκ, το Τίρόλο και το Μπούργκενλαντ.

Οι ακόλουθες εισαγγελικές αρχές είναι επιφορτισμένες με την εκπροσώπηση του δημόσιου συμφέροντος στον χώρο της ποινικής δικαιοσύνης: υπάρχουν:

16 εισαγγελίες (Staatsanwaltschaften)

η Κεντρική Εισαγγελία Δίωξης του Οικονομικού Εγκλήματος και της Διαφθοράς (Zentrale Staatsanwaltschaft zur Verfolgung von Wirtschaftsstrafsachen und Korruption)

4 ανώτερες εισαγγελίες (Oberstaatsanwaltschaften)

η Γενική Εισαγγελία (Generalprokuratur)

Αρμόδια για την εκτέλεση των **στερητικών της ελευθερίας ποινών** είναι 28 δικαστικά σωφρονιστικά καταστήματα.

A. Οργάνωση των δικαστηρίων: Αστικά και ποινικά δικαστήρια

Η εκδίκαση των διαφορών σε πρώτο βαθμό ανατίθεται είτε στα τοπικά δικαστήρια (Bezirksgerichte) είτε στα περιφερειακά δικαστήρια (Landesgerichte). Στις αστικές υποθέσεις, η αρμοδιότητα καθορίζεται κατά κανόνα με βάση το είδος της διαφοράς (εξαιρετική αρμοδιότητα ανεξαρτήτως της αξίας της διαφοράς)· σε όλες τις άλλες υποθέσεις στις οποίες δεν εφαρμόζεται ο εν λόγω κανόνας, η αρμοδιότητα εξαρτάται από την αξία της διαφοράς. Η εξαιρετική αρμοδιότητα ανεξαρτήτως της αξίας της διαφοράς υπερισχύει πάντα της αρμοδιότητας βάσει της αξίας της διαφοράς.

Στις ποινικές υποθέσεις, η οριοθέτηση γίνεται με κριτήριο την έκταση της επαπειλούμενης για την αξιόποινη πράξη ποινής.

Τοπικά δικαστήρια (πρώτο οργανωτικό επίπεδο)

Τα τοπικά δικαστήρια είναι δικαστήρια πρώτου βαθμού και είναι αρμόδια:

για τις αστικές υποθέσεις με αντικείμενο **διαφοράς αξίας έως 15.000 ευρώ** (αρμοδιότητα βάσει της αξίας της διαφοράς)

για ορισμένα είδη διαφορών (ανεξάρτητα από την αξία της διαφοράς), και ιδίως για τις **οικογενειακές διαφορές, τις μισθωτικές διαφορές και τις διαφορές στο πλαίσιο αναγκαστικής εκτέλεσης** (εξαιρετική αρμοδιότητα ανεξαρτήτως της αξίας της διαφοράς)

ποινικές υποθέσεις που αφορούν αδικήματα που επισύρουν μόνο χρηματική ποινή, χρηματική ποινή και ποινή φυλάκισης η οποία δεν υπερβαίνει το ένα έτος ή μόνο ποινή φυλάκισης η οποία δεν υπερβαίνει το ένα έτος (π.χ. σωματική βλάβη από αμέλεια, κλοπή).

Περιφερειακά δικαστήρια (δευτερο οργανωτικό επίπεδο)

Τα περιφερειακά δικαστήρια [τα οποία στις **αστικές υποθέσεις** καλούνται «**πρωτοβάθμια δικαστήρια**» (Gerichtshöfe erster Instanz)] είναι αρμόδια:

σε πρώτο βαθμό, για όλες τις υποθέσεις που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα των τοπικών δικαστηρίων. Περαιτέρω, έχουν εξαιρετική αρμοδιότητα ανεξαρτήτως της αξίας της διαφοράς για τις διαφορές βάσει του νόμου περί αστικής ευθύνης στον τομέα της ατομικής ενέργειας (Atomhaftpflichtgesetz), του νόμου περί ευθύνης του κράτους κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας (Amtshaftungsgesetz), του νόμου για την προστασία των δεδομένων (Datenschutzgesetz) και τις διαφορές στον τομέα του ανταγωνισμού και της διανοητικής ιδιοκτησίας·

σε **δευτερο βαθμό**, για την εκδίκαση ένδικων μέσων κατά αποφάσεων των τοπικών δικαστηρίων.

Ανώτερα περιφερειακά δικαστήρια (τρίτο οργανωτικό επίπεδο)

Τα εν λόγω δικαστήρια [τα οποία στις αστικές υποθέσεις καλούνται και «**δευτεροβάθμια δικαστήρια**» (Gerichtshöfe zweiter Instanz)] λειτουργούν στο τρίτο οργανωτικό επίπεδο. Εδρεύουν στη Βιέννη (για τη Βιέννη, την Κάτω Αυστρία και το Μπούργκενλαντ), στο Γκρατς (για τη Στυρία και την Καρινθία), στο Λιντς (για την Άνω Αυστρία και το Σάλτσμπουργκ) και στο Ίνσμπρουκ (για το Τίρόλο και το Φόραρλμπεργκ).

Στις αστικές και τις ποινικές υποθέσεις τα εν λόγω δικαστήρια δικάζουν πάντοτε ως **εφετεία** (δευτεροβάθμια δικαστήρια).

Επιπλέον, τα δικαστήρια αυτά διαδραματίζουν ιδιαίτερο ρόλο στη διοίκηση του **δικαστικού συστήματος**. Ο πρόεδρος του ανώτερου περιφερειακού δικαστηρίου είναι ο προϊστάμενος των διοικητικών υπηρεσιών όλων των δικαστηρίων της δικαστικής του περιφέρειας. Στο πλαίσιο αυτής της αρμοδιότητάς του υπάγεται απευθείας και αναφέρεται μόνο στον ομοσπονδιακό υπουργό Δικαιοσύνης.

Ανώτατο Δικαστήριο (τέταρτο οργανωτικό επίπεδο)

Το Ανώτατο Δικαστήριο στη Βιέννη αποτελεί τον **τελευταίο βαθμό δικαιοδοσίας σε αστικές και ποινικές υποθέσεις**. Εντάσσεται, μαζί με το Συνταγματικό Δικαστήριο (Verfassungsgerichtshof) και το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο (Verwaltungsgerichtshof), στα ανώτατα δικαστήρια (Höchstgerichte) της χώρας. Αυτό σημαίνει ότι οι αποφάσεις του δεν υπόκεινται σε (εθνικά) ένδικα μέσα.

Η νομολογία του Ανώτατου Δικαστηρίου διαδραματίζει καίριο ρόλο για τη διατήρηση της **ενότητας του δικαίου** στο σύνολο του ομοσπονδιακού εδάφους.

Αν και τα κατώτερα δικαστήρια δεν υποχρεούνται από τον νόμο να ακολουθούν τη νομολογία του Ανώτατου Δικαστηρίου, κατά κανόνα καθοδηγούνται από τη νομολογία των ανώτατων δικαστηρίων.

B. Αστική δικαιοδοσία

Η αστική δικαιοδοσία υποδιαιρείται στην τακτική αστική διαδικασία, στη διαδικασία εργατικών διαφορών, στη διαδικασία εμπορικών διαφορών και στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (Außerstreitverfahren).

Με την τακτική αστική διαδικασία δικάζονται οι διαφορές ιδιωτικού δικαίου που δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία των εμποροδικείων ή των εργατοδικείων και που δεν υπάγονται στη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Γ. Βαθμοί δικαιοδοσίας

Γ.1. Βαθμοί δικαιοδοσίας στις αστικές υποθέσεις

Στην **τακτική αστική διαδικασία** υπάρχουν καταρχήν δύο διαφορετικές αλληλουχίες βαθμών δικαιοδοσίας, καθεμία εκ των οποίων μπορεί να αποτελείται από τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας. Η εκδίκαση των διαφορών σε πρώτο βαθμό ανατίθεται είτε στα τοπικά δικαστήρια (Bezirksgerichte) είτε στα περιφερειακά δικαστήρια (Landesgerichte).

Αν στον πρώτο βαθμό αρμόδιο είναι τοπικό δικαστήριο, τα ένδικα μέσα κατά της απόφασής του εκδικάζονται από περιφερειακό δικαστήριο, όπου επί του ενδίκου μέσου αποφαίνεται το οικείο τμήμα εφέσεων (Berufungssenat).

Αν στον πρώτο βαθμό αρμόδιο είναι περιφερειακό δικαστήριο, τα ένδικα μέσα κατά της απόφασής του εκδικάζονται από ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο, όπου επί του ενδίκου μέσου αποφαίνεται το οικείο τμήμα εφέσεων (Berufungssenat).

Τα δευτεροβάθμια δικαστήρια καλούνται να επανεξετάσουν μόνο την πρωτόδικη απόφαση. Αυτό σημαίνει ότι, καταρχήν, αποφαίνονται με βάση μόνο τις αιτήσεις σχετικά με το ουσιαστικό αντικείμενο της δίκης που είχαν υποβληθεί έως το τέλος της προφορικής συζήτησης στον πρώτο βαθμό και τα πραγματικά περιστατικά που είχαν προβληθεί έως το εν λόγω χρονικό σημείο. Τα δευτεροβάθμια δικαστήρια μπορούν να αποφανθούν επί της ουσίας της υπόθεσης (επικυρώνοντας ή τροποποιώντας την πρωτόδικη απόφαση). Προς τον σκοπό αυτό —εντός του πλαισίου που θέτουν οι αιτήσεις και οι ισχυρισμοί που προβλήθηκαν στον πρώτο βαθμό— το δευτεροβάθμιο μπορεί να επαναλάβει, εν όλω ή εν μέρει ή να συμπληρώσει τη διαδικασία· ή να ακυρώσει την απόφαση του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου και να παραπέμψει την υπόθεση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο ώστε αυτή να εκδικαστεί εκ νέου· ή να απορρίψει το ένδικο μέσο.

Στις υποθέσεις στις οποίες τίθενται νομικά ζητήματα θεμελιώδους σημασίας, υπάρχει επίσης η δυνατότητα άσκησης ενδίκου μέσου ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου.

Το Ανώτατο Δικαστήριο αποφαίνεται μόνο επί νομικών ζητημάτων και, συνεπώς, δεσμεύεται στην απόφασή του από τα πραγματικά περιστατικά που έχουν ήδη γίνει δεκτά. Ως εκ τούτου, κρίνει μόνο την ορθότητα της απόφασης που εκδόθηκε βάσει των πραγματικών περιστατικών που έγιναν δεκτά ή αποφαίνεται με βάση ακυρότητες και, σε περιορισμένο βαθμό, διαδικαστικά σφάλματα της προηγούμενης διαδικασίας. Το Ανώτατο Δικαστήριο δεν ενεργεί μόνο ως ακυρωτικό δικαστήριο: μπορεί επίσης να αποφανθεί επί της ουσίας της υπόθεσης· επικυρώνοντας ή τροποποιώντας την πρωτόδικη απόφαση· ή να ακυρώσει τις αποφάσεις που εκδόθηκαν στους προηγούμενους βαθμούς δικαιοδοσίας και να παραπέμψει την υπόθεση στο πρωτοβάθμιο ή στο δευτεροβάθμιο δικαστήριο ώστε αυτή να εκδικαστεί εκ νέου· ή να απορρίψει το ένδικο μέσο.

Σε πρώτο βαθμό, η μεγάλη πλειονότητα των υποθέσεων εκδικάζεται από μονομελές δικαστήριο (μόνο οι διαφορές αξίας άνω των 100.000 EUR εκδικάζονται, κατόπιν αιτήματος διαδίκου, από τριμελές δικαστήριο). Σε δεύτερο βαθμό, οι υποθέσεις εκδικάζονται από σύνθεση που απαρτίζεται από τρεις ή, στο Ανώτατο Δικαστήριο, από πέντε δικαστές. Αν στην υπόθεση τίθεται νομικό ζήτημα θεμελιώδους σημασίας (π.χ. αλλαγή πάγιας νομολογίας), το Ανώτατο Δικαστήριο αποφαίνεται σε τμήμα μείζονος σύνθεσης, αποτελούμενο από έντεκα δικαστές.

Γ.2. Βαθμοί δικαιοδοσίας στις ποινικές υποθέσεις

Στην ποινική διαδικασία υπάρχουν δύο βαθμοί δικαιοδοσίας.

Αν στον πρώτο βαθμό αρμόδιο είναι το τοπικό δικαστήριο (Bezirksgericht), ένδικα μέσα μπορούν να ασκηθούν:

για την ακύρωση της απόφασης· ή

κατά της καταδικαστικής απόφασης και κατά του είδους και του ύψους της ποινής.

Επί του ενδίκου μέσου αποφαίνεται το περιφερειακό δικαστήριο (Landesgericht) στο οποίο υπάγεται το τοπικό δικαστήριο που εξέδωσε την πρωτοβάθμια απόφαση, δικάζον σε τμήμα τριμελούς σύνθεσης.

Αν στον πρώτο βαθμό αρμόδιο είναι το περιφερειακό δικαστήριο σε μονομελή σύνθεση (όλα τα εγκλήματα που επισύρουν ποινή φυλάκισης έως πέντε ετών, π.χ. ψευδής κατάθεση στο δικαστήριο), ένδικα μέσα μπορούν να ασκηθούν:

για την ακύρωση της απόφασης· ή

κατά της καταδικαστικής απόφασης και κατά του είδους και του ύψους της ποινής

Επί του ενδίκου μέσου αποφαίνεται το ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο (Oberlandesgericht) στο οποίο υπάγεται το περιφερειακό δικαστήριο που εξέδωσε την πρωτοβάθμια απόφαση, δικάζον σε τμήμα τριμελούς σύνθεσης.

Αν στον πρώτο βαθμό αρμόδιο είναι το περιφερειακό δικαστήριο δικάζον ως ορκωτό δικαστήριο, η απόφασή του μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή ακύρωσης στο Ανώτατο Δικαστήριο. Αν, αντίθετα, με το ένδικο μέσο προσβάλλεται μόνο το είδος και/ή το ύψος της ποινής, επ' αυτού αποφαίνεται το ανώτερο περιφερειακό δικαστήριο στο οποίο υπάγεται το περιφερειακό δικαστήριο που εξέδωσε την πρωτοβάθμια απόφαση.

Δ. Ένδικα μέσα

Στην **τακτική αστική διαδικασία**, οι πρωτοβάθμιες αποφάσεις μπορούν να προσβληθούν με το ένδικο μέσο της έφεσης (Berufung), με την οποία προβάλλονται τόσο πραγματικά όσο και νομικά ζητήματα. Έφεση μπορεί να ασκηθεί σε κάθε περίπτωση λόγω ακυρότητας ή εσφαλμένης νομικής εκτίμησης, ενώ, σε κάποιες υποθέσεις ή αν η αξία της διαφοράς υπερβαίνει τις 2.700 EUR (ανεξαρτήτως αντικειμένου), έφεση μπορεί να ασκηθεί και λόγω διαδικαστικών πλημμελειών ή λόγω εσφαλμένης εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών.

Οι δευτεροβάθμιες αποφάσεις μπορούν να προσβληθούν με το ένδικο μέσο της αναίρεσης (Revision). Ωστόσο, το εν λόγω ένδικο μέσο, το οποίο ασκείται ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου, υπόκειται, ανάλογα με το είδος της υπόθεσης, σε διάφορους περιορισμούς. Καταρχήν, το Ανώτατο Δικαστήριο αποφαίνεται μόνο για νομικά ζητήματα μείζονος σημασίας, επομένως, για να γίνει δεκτή η αναίρεση πρέπει να τίθεται τέτοιο νομικό ζήτημα. Πέραν τούτου, σε ορισμένες υποθέσεις, οι δευτεροβάθμιες αποφάσεις που αφορούν διαφορές αξίας κάτω των 5.000 EUR είναι αμετάκλητες, ενώ, αν η αξία της διαφοράς δεν υπερβαίνει τις 30.000 EUR, η άσκηση αναίρεσης ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου υπόκειται στην έγκριση και του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου (η οποία παρέχεται άμεσα ή κατόπιν νέας σχετικής αίτησης).

Ε. Νομικές βάσεις δεδομένων

Ο **ιστότοπος της αυστριακής δικαιοσύνης** παρέχει γενικές πληροφορίες σχετικά με το αυστριακό δικαστικό σύστημα.

Παρέχεται δωρεάν πρόσβαση στη βάση δεδομένων;

Ναι, η πρόσβαση στον ιστότοπο της αυστριακής δικαιοσύνης είναι δωρεάν.

Σχετικοί σύνδεσμοι

Αρμοδιότητα των δικαστηρίων — Αυστρία

Τελευταία επικαιροποίηση: 11/09/2023

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.